

SELSKABET HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS VENNER 40 ÅR

I årene mellem de to verdenskrige skabtes ved en række af landets større museer selskaber til støtte for disse, især ved fremskaffelse af midler til større indkøb.

Også ved Handels- og Søfartsmuseet beskæftigede vi os med tanken om at søge tilvejebragt et sådant selskab til glæde for museet, men det lykkedes ikke at interessere museets komite derfor. Situationen ændredes imidlertid ved den tyske besættelse af Danmark den 9. april 1940. Besættelsen medførte, at statens bevillinger til kulturelle institutioner nedsattes med 10%. Noget større afbræk betød dette vel ikke, da museets statstilskud dengang kun var 20.000 kr., og en nedsættelse til 18.000 kr. ikke ville være nogen katastrofe, men man vidste jo ikke, hvad fremtiden ville bringe af yderligere nedsættelser, og desuden opstod der i landet en national stemning, som det var naturligt at drage nytte af.

Efter indbydelse fra museet indkaldtes da til et stiftende møde i Handelsministeriet den 17. oktober 1940. Museets bestyrelse mødtes her med en række repræsentanter for de interesserede erhverv, for ministeriet og dets forskellige embedsgrene under handel og søfart, samt forskellige kulturelt interesserede privatpersoner. Mødet lededes af museets formand, departementschef Johs. Dalhoff. Museets direktør redegjorde nærmere for tanken og foreslog, dels at man oprettede et selskab, dels at man i modsætning til de øvrige venneskaber, der havde høje kontingenter, valgte et lavt kontingent og gav tilsagn om at yde medlemmerne en årbog for derved at tilvejebringe et organ for oplysning om emner inden for museets interesseområde og samtidig derved skabe mulighed for at opnå kontakt med et større, interesseret publikum. Det vedtoges at stifte selskabet, og et forslag til vedtægter blev ligeledes vedtaget. Kontingentet blev fastsat til 5 kr. om året for enkeltpersoner og 50 kr. årligt for firmaer. Personer kunne blive livsvarige medlemmer for et beløb af 100 kr. Til bestyrelsen valgtes borgmester P. Christensen, Helsingør, overretssagfører V. Falbe Hansen, skibsreder Willie C.K. Hansen, direktør, civilingeniør C.A. Møller og fyrdirektør, kommandør P.E.B. Sinding. Museets leder blev selvskrevet medlem. Bestyrelsen bemyndigedes til at supplere sig med en repræsentant for handelen. Dette blev direktør F.W. Kraft.

Efter formålparagraffen blev det selskabets formål at være til støtte

for Handels- og Søfartsmuseet og at virke for forøgelsen og forbedringer af dettes samlinger. Selskabets midler skulle benyttes til indkøb af museumsgenstande og kunne tillige anvendes til genstandenes konservering og udstilling. Til selskabets formand valgtes skibsreder Willie C.K. Hansen, som med megen interesse og energi gik ind i dette arbejde.

Det viste sig særdeles praktisk, at formålsparagraffen fik en så omfattende karakter, og det var naturligvis også bragt i forslag med hensigt, da man måtte gøre sig klart, at museets i økonomisk henseende lidet stabile situation ville medføre, at dets ønsker tid efter anden ville komme til at omfatte mere end museumsgenstande. Det blev ikke mindst tilfældet allerede de første år.

En propaganda for medlemstilgang gennemførtes efter en fremgangsmåde, som med stort held havde været anvendt ved »Kulturen« i Lund. Det viste sig imidlertid, at metoden på dansk grund ikke var slet så hensigtsmæssig, da man i Sverige i højere grad betragtede det som en ære at få en opfordring til medlemsskab af en så ophøjet institution, ligesom man i »Kulturen«s tilfælde kunne bygge på et modsætningsforhold mellem Skåne og det »rigtige« Sverige omkring Stockholm-Uppsala, men man opnåede dog i Danmark i løbet af 1942 at komme op på et medlemstal af 575, hvad der efter danske forhold måtte anses for særdeles tilfredsstillende.

Under krigen var Kronborg slot gentagne gange i fare for at blive bragt i anvendelse af tyskerne, som dog holdtes tilbage af den kendsgerning, at der hverken var lys eller varme på slottet. Kronborg slot blev i de første år stadig besøgt af publikum, men fra 13. februar 1945 spærrede tyskerne adgangen til slottet. Museets personale fik dog lov til at opholde sig på museet for derved bedre at få lejlighed til at beskytte dets samlinger. Der udførtes i hast lister over det opstillede materiale, og de værdifulde genstande evakueredes til sikrere steder. Museets kontorbygning på Helsingborg ravelin (nu konservators område) overtoges af den tyske værnemagt, og uagtet tyskernes anvendelse af den ophørte efter mindre end tre måneders forløb, befandt lokalerne sig i en frygtelig tilstand, da museet påny overtog dem. Selskabets første håndsrækning til museet blev derefter et rentefrit lån på 14.000 kr. til hjælp for de nye opstillinger, der påbegyndtes straks efter krigen. Der var intet krav om lånets tilbagebetaling, som ingen næppe regnede med, men det lykkedes at afvikle lånet af det beløb, som bevilgedes museet af den erstatningskommission, der var nedsat til dækning af de udgifter, som den tyske besættelse havde påført befolkningen.

Også i de følgende år var museet nødsaget til at anmode om penge til

brug mere eller mindre til driften. 5.000 kr. ydedes til påbegyndelse af den såkaldte »Søhistoriske registratur«, og desuden fik det midler til indretning af et vikingetidsværelse. Selskabet skænkede den smukke Sikker-Hansen plakat, der blev en stor succes og derfor senere genoptryktes for selskabets midler. Til gavn for museet - og for selskabet - udsendtes en smuk farvetrykt brochure. Selskabet bekostede en engelsk udgave af museets vejleder, og det hjalp museet til udsendelse af nogle farvelagte postkort og nogle serier farvedias, begge med gengivelse af genstande på museet. Dette støttedes også med et beløb af 10.000 kr. til hjælp til udgivelse af den af museet udsendte »Søhistorisk Billedbog«, ligesom museet støttedes i starten af serien »Søhistoriske Skrifter«. Senere besluttede bestyrelsen dog ikke længere at støtte denne serie, for at koncentrere sig om årbogen, der efterhånden var forøget i sidetal. I nyere tid er der dog ydet beløb til en engelsk udgave af museumsinspektør Hanne Poulsens bog om gallionsfigurer og til renskrift af direktør Klems manuskript til bogen om »Skibsbygningen i Danmark og her-tugdømmerne«.

Det er her kun hensigten at give en kort redegørelse for selskabets arbejde. Det er som nævnt klart, at genstande først og fremmest havde interesse. Museet havde længe lagt vægt på at erhverve nøjagtige modeller, udført i skala, således at de var af virkelig værdi for studiet af skibets tekniske udvikling. Muligheden herfor forbedredes betydeligt, da det under studier i Rigsarkivet lykkedes at finde en række konstruktionstegninger fra 1700-årene, der var udført i forbindelse med statens støtte til det private skibsbyggeri. Museets embedsmænd foretog en foreløbig registrering på kartotekskort af disse tegninger, der lå spredt og tilfældigt i Rigsarkivets skabe, men det viste sig senere, da kortene blev blandede, at der var fuldstændige sæt konstruktionstegninger til en række af de skibe, hvis bygning i sin tid blev støttet af staten. Der kunne således fremstilles modeller efter de samme tegninger, som modellernes originaler var bygget efter.

Til dette registreringsarbejde knytter sig de opmålinger, som i forvejen var udført af museets konservator Christian Nielsen, der er bådebygger af profession og i mange år havde virket som opmåler af lokale fartøjstyper under museets etnologiske undersøgelser i de danske farvande. Desuden fandtes her i landet en række entusiaster af andre erhverv, der virkede som fremragende modelbyggere, og som har været anvendt af museet: ingeniør Tage Blum, København, skibsbygger Gunnar Winther, Nyborg, toldkontrollør Nissen, Varde og lokomotivfører F. Møller-Pedersen, Randers, ligesom også Holmens modellerer Erik Werge har udført modeller for museet.

Selskabet har til museet skænket følgende skibsmodeller:

en hollandsk fløjte o. 1650 (her drejede det sig om en kopi af en samtidig model i Nederlandsch Historisch Scheepvaart-Museum i Amsterdam);
en fiskejagt fra 1778 (konstruktør fabrikmester Henrik Gerner);
Asiatisk Kompagnis fregat »Disco« 1778 (konstruktør Henrik Gerner).
Da tegningerne i Rigsarkivet til dette skib er meget omfattende, og skibets ladningsprotokoller ligeledes er bevaret, er modellen vist åben i bagbords side, således at fregattens indre i detaljer kan studeres. Tekisterne i lasten bærer de samme kollibetegnelser, som fandtes i skibets ladningsprotokol;
en snau »Omenak« fra 1770-erne (konstruktør Henrik Gerner og Erik Eskildsen), bygget i Holsten og beregnet til anvendelse i den store nordlandske fangstentreprise;
fyrskib nr. 1, udlagt på Læsø Trindel i 1829 (konstruktør fabrikmester A. Schifter). Skibet byggedes på Jacob Holms plads i Strandgade på Christianshavn, »Engelskmandens plads«, der i sin tid var anlagt af Peder Applebye;
Grønlandske handels brig »Neptunus«, konstrueret 1840 af den københavnske skibsbygmester E.P. Bonnesen;
vagerkutter »Løvenørn« 1844-45 (konstruktør E.P. Bonnesen);
galease »C. Stylsvig«, 1909, konstruktør Rasmus Møller, Fåborg.

Desuden er skænket:

En samling »konstruktionstegninger« udført af hollænderen Adam Silo, der var født i 1674 og havde virket på Zaandams værft nær Amsterdam og blev vejleder for zar Peter den Store, da han under pseudonymet Peter Michailov opholdt sig i nogen tid på Mijneer Kalf's skibsværft. Silo var selv en habil skibskonstruktør, og hans tegninger må betragtes som en tidlig form for skibskonstruktions-tegninger;

et maleri af hollandske skibe fra 1600-årene. Dette maleri var ved købet i mindre god stand, slidt og overmalet, men er siden ved selskabets foranstaltning restaureret, hvorefter det fremtrådte som et fortrinligt maleri, formentlig udført af den hollandske maler Hendrick Cornelisz Vroom.

Museet ejer en særdeles udmærket og righoldig samling skibsbilleder og køber derfor normalt ikke længere sådanne, med mindre de repræsenterer noget særligt med hensyn til reder, hjemsted etc. Under dette hensyn har selskabet indkøbt og skænket museet billeder som:

farvelagt tegning af B.H. Hansen: sluppen »Elisabeth« af Løkken 1837, som repræsentant for skudefarten mellem Vendsyssel og Norge; farvelagt tegning af skonnerten »Anes Minde« af Fjellebroen; farvelagt tegning af barkentinen »Fuglen« af Marstal; farvelagt tegning af briggen »König von Dänemark« af Altona, 1780-erne; farvelagt tegning af orlogsfregatten »Havfruen« ved Salé på Marokkos kyst (presentskib til røverstaterne).

Andre billeder, der illustrerer Danmark som kolonimagt, er repræsenteret ved et maleri af Frits Melbye med udsigt over reden mod Charlotte Amalie på St. Thomas, 1852.

For nogle år siden erhvervedes skibsklokken fra ostindiefareren »Constantia Maria«, 1801. Den er opstillet i museet og dens interesse forøges ved, at museet i forvejen ejer en farvelagt tegning af skibet samt et portrætmaleri af dets fører, kaptajn Peter Nielsen Holbeck.

I fællesskab med Ny Carlsbergfondet har selskabet skænket et maleri af P.C. Skovgaard med portræt af skibsreder August Schade 1839.

Endvidere et eksemplar af Claret de Fleurieus sjældne kortværk fra 1809, »Neptune du Cattégat et de la Mer Baltique«, omfattende 60 kobberstukne kort;

atlas over de skandinaviske farvande udgivet i London 1723 af den engelske admiral John Norris med 20 kobberstukne kort;

fotografisk gengivelse af Bagge Wandels ældst bevarede danske søkort. Fornylig har museet fra Handelsministeriet overtaget kaptajnssalonen fra isbryderen S/S »Storebjørn«, hvis opsætning i museets lokaler er bestøttet af selskabet.

Blandt de øvrige gaver fra selskabet skal nævnes:

portolan fra ca. 1560, et italiensk arbejde over Middelhavsområdet, tegnet på gedeskindspergament. Portolaner er de ældste søkort (egentlig havnekort), i almindelighed fremstillet i Sydeuropa. Med to portolaner, som forinden var skænket museet af skibsreder Willie C.K. Hansen, ejer dette en fortrinlig og temmelig enestående samling af disse sjældne stykker;

himmelglobus fremstillet 1636 af den italienske kartograf Matteo Greuter;

alterkalk og disk fremstillet 1781-82 af den københavnske sølvsmed Jonas Heinrich Jonassen til brug i Asiatisk Kompagnis skibe. Museet opdagede ved et tilfælde, at dette altersæt ved Asiatisk Kompagnis ophævelse var overladt til fængselsvæsenet og nu befandt sig i Vestre

Fængsel, hvorfra det ved fængselsvæsenets og stiftsøvrighedens velvilje blev udvekslet med et moderne altersæt af sølv, udført af Helga og Bent Exner og betalt af selskabet;
lågpokal af sølv, givet af besætningen på H/S »Christian VIII« af Kiel til kaptajn F.L. Sommer, der førte skibet i pakETFart København-Kiel 1840-45. Udført af sølvsmed Peter Ortved, København 1845;
fliseplateau med fremstilling af en hollandsk statenjacht, et frisisk arbejde fra 1700-årene;
kompas af sejl-, flag- og kompasmaker Iver Jensen Borger, såkaldt »Helsingør bowle«, anvendt som gave til kunder af det helsingørsk handelsfirma Major Wright;
tegning af F.C. Willerup med udkast til skydeskive for kaptajn J.H. Haste, Asiatisk Kompagni, 1791, samt
Jørgen Rasch: Den Møenske Styrmands-Bog, 1702, et meget sjældent værk, der anvendtes på den lille navigationsskole på Møen.

Det ovenstående er kun et uddrag af de genstande, som i årenes løb er skænket museet af selskabet, og hvorved museet er tilført en lang række genstande, som det ikke havde råd til at købe.

Det er allerede fremført, at selskabet i kraft af sin »liberale« formålsparagraf også har kunnet være museet behjælpelig i dets drift. For nogle år siden udførtes ved selskabets bevilling mikrofotografering af museets mange protokoller over dets genstandsmateriale, en foranstaltning der af sikkerhedsgrunde var såre hensigtsmæssig.

Museets første formand, skibsreder Willie C.K. Hansen, virkede til sin død i 1949. De følgende tiår overtoges formandsposten af professor, dr.techn. C.W. Prohaska (1950-60) og afdelingschef i Handelsministeriet Jørgen Worm (1960-70). De to herrer var samtidig formænd for museets komite, hvorved der etableredes et nært tilknytningsforhold til museet, et forhold der på anden måde er videreført derved, at den nuværende formand tiltrådte formandsposten ved sin afgang fra ledelsen af museet (1971).

I bestyrelsen har desuden siddet Helsingørs borgmestre, først Peder Christensen, der var yderst aktiv og også sad i museets komite, hvor han energisk virkede for museet som en af byens kulturelle institutioner. Han blev med samme intentioner efterfulgt af sine to efterfølgere Sigurd Schytz og Ove Thelin. Som næstformand virkede til sin død overretssagfører V. Falbe-Hansen. Efter hans død i 1969 indvalgte direktør Niels Hahn-Petersen i bestyrelsen. Selskabet har haft et stærkt ønske om forbindelse med orlogsmarinen, med hvilken museet har naturlige fællesinteresser. I mange år var fyrdirektør Sinding et interes-

seret medlem af bestyrelsen. En gengivelse af et marinemotiv, udført og til formålet skænket af Sinding, har figureret som forside på selskabet og museets årbog i mange år, indtil man i 1960 gik over til vekslende omslag, hvortil man valgte en fremstilling, der havde relation til en af den pågældende årbogs artikler. Efter Sinding fulgte fyrdirektør A. Legind. Marinen har siden 1973 i bestyrelsen været repræsenteret ved chefen for Marinens Bibliotek, kommandørkaptajn Jørgen Teisen, der ved den seneste generalforsamling den 22. august 1980 afløstes af sin efterfølger i embedet, kommandørkaptajn Arne Holm. Det i museet interesserede erhvervsliv har i årenes løb været repræsenteret af C.A. Møller, Niels Munck og Jens M. Barfoed, alle civilingeniører og i ledelsen af Burmeister & Wain. Desuden sad i mange år direktør Ernst von Kaufmann i styrelsen. Han efterfulgtes i 1975 af arkitekt, m.a.a. Mikael Sinding. Den første repræsentant for handelen i styrelsen var, som forannævnt, direktør F.W. Kraft. I de sidste krigsår beskæftigede bestyrelsen sig meget med en omfattende plan for en medlemskampagne, der ved direktør Krafts initiativ lagdes til rette ved hjælp af en betænkning, der forudsatte et stort apparat med propaganda i presse, radio og på anden måde. Den beregnedes til at koste ca. 25.000 kr., som man dengang var nødsaget til at optage som lån, og som borgmester Christensen regnede med at kunne bringe i orden. Inden man forpligtede sig med dette lån, opstod der imidlertid frygt for, at englænderne ville forsøge en invasion, der i påkommende tilfælde naturligvis ville få selskabets kampagne til at falde til jorden, hvorfor man opgav planen.

Nu kom der ingen invasion, og hvis man havde sat det påtænkte propagandaapparat i gang, havde selskabet nok fået den tilsigtede kraftige medlemstilgang. Det gik trods alt ikke så helt galt med medlemstilgangen. Ved krigens afslutning var medlemstallet ca. 850, i 1948 var der 958, og i årene 1949-56 steg det støt til 1192. De følgende år viser noget svingende medlemstal, men senere kom en større stigning. I 1962 kunne man på generalforsamlingen meddele, at medlemstallet var 1262 og på sidste generalforsamling i indeværende år 1500.

Man kan vel nok tilskrive årbogen, hvis første bind udkom 1942, en væsentlig del af dette medlemstal. Årbogen er selskabets største gave til museet, og dens redaktører har tilstræbt at skabe en god publikation med et rimeligt sidetal og med værdifulde, letlæselige afhandlinger inden for museets interesseområde. Det bør nævnes, at årbog 1966 fremtrådte som et festskrift til museets daværende chef i anledning af hans 65 års fødselsdag, og årbog 1972 var helliget professor, fil.dr. Olof Hasslöf, Malmø, der havde været den ledende personlighed i det nordiske maritimetnologiske arbejde, som museet havde taget initiativet

til. I flere omgange er i årbogen optaget sag- og navneregistre samt forfatterregistre efter emnegrupper.

I årene 1947-77 støttedes årbogen med annoncer fra et stort antal firmaer og institutioner, men da det for nogle år siden viste sig, at den økonomiske fordel på grund af stigninger på papir, tilretning etc. nærmest var negativ, ophørte man med annoncering og havde den glæde, at de fleste af annoncørerne fortsatte som bidragydere uden annonce. I forvejen fandtes adskillige lignende bidragydere.

I 1967 modtog selskabet en stor gave, et beløb af 100.000 kr. i form af et legat fra skibsfører H.L. Barfoed. Bestyrelsen har foreløbig indskrænket sig til at anvende renterne af dette legat til diverse gaver, da man har fundet det værdifuldt at have en sådan fast kapital, der kan anvendes nårsomhelst, og da der ikke i legatets bestemmelser er noget til hinder for at bruge større dele eller hele beløbet af legatkapitalen, er det muligt, at dette kan ske.

Selskabets økonomi er i de senere år væsentligt forbedret gennem udførelse og salg af de kompasplatter, der startede i 1970 i samarbejde med D/S Øresund og siden 1975 er fortsat af selskabet selv. Det er besluttet, at platten for 1980, der bærer kompasrosen for Christian IV's kompas fra 1595, skal være den sidste. Man må så håbe på, at andre emner frembyder sig, således at selskabet fortsat vil have en god indtægtsmulighed, ikke mindst fordi skattedepartementet venligst efter årlig ansøgning har bevilget skattefrihed for fortjenesten på dette salg under hensyntagen til, at hele indkomsten medgår til kulturelle formål.

De kraftigt stigende udgifter til årbogens udgivelse har medført, at det oprindelige årskontingent på 5 kr. i forskellige omgange er forhøjet. Jeg erindrer de svære overvejelser i bestyrelsen, da man gik fra 5 kr. til 10 kr., men forhøjelsen påvirkede ikke medlemstallet. Siden er man kommet op på 50 kr., en stigning der vel så nogenlunde svarer til inflationen gennem de 40 år, og medlemstallet er nu højere end nogensinde. Det oprindelige kontingent for livsvarigt medlemsskab på 100 kr. er forlængst forladt, da en stadig gratis udsendelse af årbøger for dette engangsbeløb ville være den rene ruin for selskabet. Via flere forhøjelser er denne form for medlemsskab fra 1976 bortfaldet, samtidig med at man ændrede lovene således, at kontingentet fastsættes på den årlige, ordinære generalforsamling. Der er ofte på disse generalforsamlinger meget interesserede medlemmer, som gerne ser kontingentet forhøjet, men generalforsamlingerne har altid fulgt bestyrelsens opfattelse af, at kontingentet bør stå i et rimeligt forhold til almindelige bogpriser, da hovedparten af de 1500 medlemmer nok især er interesseret i årbogen.

Det vil fremgå af det foregående, at venneselskabets historie også er et stykke museumshistorie, historien om en selvejende institution inden for et væsentligt kulturhistorisk område, der trods forskellige forbedringer gennem tiderne stadig er en fattig institution. Engang vedtog bestyrelsen, at den ikke ville yde midler til museets drift, idet man ikke ville gå ind på de områder, som staten burde tage sig af, men dette standpunkt har det ikke været muligt at opretholde. For eksempel har man ud over det allerede nævnte ydet væsentlige midler til restaurering af museumsgenstande, uagtet man fra statsmyndighedernes side har bibragt offentligheden opfattelsen af, at det står slet til med museets genstande. Det gør det lykkeligvis ikke, omend der er mangler.

Efter et besøg af finansudvalget under ledsagelse af handelsminister Lis Groes konstaterede finansudvalget, at museet var betydelig righoldigere og værdifuldere som kulturel institution, end det havde tænkt sig, hvorefter staten vedtog at overtage lønningsudgifterne for det videnskabelige personale, konservator samt de faste kustoder (siden også kontorpersonalet).

Dansk museumspolitik har i det sidste tiår været i støbeskeen. Selvom der i fremtiden kan ske ændringer i museets status, vil der dog altid være brug for et venneselskab. Man må håbe, at fremtidige forbedrede økonomiske vilkår vil gavne museernes virke, og i vort tilfælde vil medføre, at selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner i stigende grad kan opfylde sit ideale krav om støtte til museet.

Knud Klem

HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS PUBLIKATIONER M.M.

Af serien Søhistoriske Skrifter kan fås:

- I. *Louis E. Grandjean*: SKIBBRUDDETS SAGA. En fremstilling af den danske bjergningslovgivning gennem tiderne (1947). - Medlemspris kr. 7,50, bogladepris kr. 11,25.
- IV. *Louis E. Grandjean* & *Knud E. Hansen*: DE DANSKE GOTLANDSFARERE (1950). - Medlemspris kr. 6,25, bogladepris kr. 9,00.
- VI. *Jørgen H.P. Barfod*: DANMARK-NORGES HANDELSFLÅDE 1650-1700 (1967). - Medlemspris kr. 23,00, bogladepris kr. 34,50.
- VII. *Christian Nielsen*: DANSKE BÅDTYPER (1973), nu i 3. oplag. Bogladepris kr. 103,40.
- VIII. *Niels Truslew*: SKIBE I SØEN 1805 (1979). Bogladepris kr. 187,70.
- IX. SEJLSKIBE. Danskbyggede træskibe opmålt, tegnet og fotograferet af *Jens Friis-Pedersen*, I (1980). Bogladepris kr. 295,00.

Hanne Poulsen: GALLIONSFIGURER OG ORNAMENTER på danske skibe og i danske samlinger (1976). Bogladepris kr. 200,85 (nedsat). Samme bog i engelsk oversættelse: FIGUREHEADS AND ORNAMENTS on Danish Ships and in Danish Collections (1977). Bogladepris kr. 306,05.

SØHISTORISK BILLEDBOG. 150 dejlige billeder i sort/hvidt og i farver fra museets righoldige samlinger. Dansk og engelsk tekst. - Medlems- og bogladepris kr. 15,00.

Museets smukke, efterhånden klassiske PLAKAT, tegnet 1948 af Sikker Hansen og litograferet i 11 farver. - kr. 10,00.

Alle priser er eksklusive forsendelsesomkostninger, inklusive den nu-gældende moms.

Bestillinger modtages på Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, 3000 Helsingør. (Tlf. 02-21 06 85).